

Nr 804

Av herrar **Alexanderson** och **Nyman**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 155, med förslag till lag om ändring av vissa underhållsbidrag.*

I proposition nr 155 framläggs förslag till lag om ändring av vissa underhållsbidrag. Lagförslaget innebär i korthet att familjerättsliga underhållsbidrag kontinuerligt anpassas till förändringar i penningvärdet.

I princip hälsar vi denna nya lag med tillfredsställelse. Den fortgående försämringen av penningvärdet medför att utgående familjerättsliga underhållsbidrag värdemässigt urholkas. Den kontinuerliga anpassning som genom den nya lagen kommer till stånd får sägas utgöra en väsentlig trygghetsgaranti för dem som är beroende av dessa underhållsbidrag och som ofta har lägre ekonomisk standard än andra grupper i samhället.

Några remissinstanser betonar vikten av att den nya lagstiftningen utformas så enkelt och lättfattligt som möjligt. Detta är givetvis viktigt när det gäller all lagstiftning. Men det är så mycket mer angeläget när det gäller lagstiftning som innebär ekonomiska konsekvenser av icke ringa räckvidd för den enskilde och som dessutom i praktiken kommer att tillämpas av personer som saknar juridisk utbildning.

Det är därför beklagligt att lagförslaget innehåller en bestämmelse som är ägnad att skapa oklarhet om lagens rätta innebörd.

Det gäller frågan om utgångspunkten för beräkningen av basbeloppets ändringar. I 2 och 3 §§ samt i ikraftträdandebestämmelserna sägs att utgångspunkten skall vara den dom eller det avtal varigenom bidragsbeloppet *senast* (här kursiverat) bestämts.

Såsom Föreningen Sveriges häradshövdingar i sitt remissyttrande anført, torde det icke sällan inträffa att bidragsbelopp fastställs såväl genom dom som genom avtal eller genom två eller flera domar. Ofta träffas avtal om underhållsbidrag som sedan blir fastställt genom en skillnadsdom. Om en dom överklagas och fastställs, föreligger två domar angående samma bidragsbelopp.

Häradshövdingeföreningen menar att av principiella skäl den tidpunkt då ett bidrag först fastställs genom dom eller avtal bör vara avgörande, eftersom beloppet får anses närmast knutet till det då gällande penningvärdet. Det skulle enligt föreningen vara otillfredsställande om den omständigheten huruvida ett avtal fastställts i dom eller inte skulle medföra verkningar i fråga om framtida höjningar. En part som överklagar en dom

med yrkande om höjning av ett däri fastställt underhållsbidrag bör inte heller — om vadetalan ogillas på denna punkt — komma i ett sämre läge i fråga om framtida höjningar än om han låtit underrättsdomen vinna laga kraft.

Vi delar för vår del den principiella uppfattning som Häradshövdingeföreningen givit uttryck för. Även departementschefen synes dela denna uppfattning därigenom att han hänvisar till lagrådets uttalande under förarbetena till 1952 års lag som genomfördes 1957. Lagrådet har här uttalat att när det i lagen talas om att underhållsbidragets belopp "senast bestämts" skall detta icke avse det fall att ett jämningsyrkande avslagits. Departementschefen anför nu att vad lagrådet sålunda anført torde äga motsvarande tillämpning även beträffande ett avtal som fastställes genom dom.

Uppenbart är att oklarhet i praktiken kan uppkomma på denna punkt. Om ett avtal och en dom eller två eller flera domar upptar olika belopp är det självklart att den senaste domen skall avses. Om de däremot upptar samma belopp skall enligt departementsuttalande det första avtalet eller den första domen avses, vilket strider mot ordalydelsen i lagförslaget och sålunda motverkar den önskvärda klarheten i lagstiftningen.

Det visar sig alltså att ordet "senast" är överflödigt i lagtexten och i själva verket kan skapa osäkerhet om den rätta tillämpningen. Denna oklarhet torde man i stor utsträckning komma ifrån om man stryker ordet "senast". Vi förordar sålunda sådan ändring att ordet "senast" strykes ur 2 och 3 §§ samt ur ikraftträdandebestämmelserna.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

I. att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 155 för sin del måtte besluta att ordet "senast" stryks ur 2 och 3 §§ samt ur ikraftträdandebestämmelserna i förslaget till lag om ändring av vissa underhållsbidrag; samt

II. att vederbörande utskott måtte utarbeta erforderlig lagtext.

Stockholm den 29 november 1966

Erik Alexanderson (fp)

Sven Nyman (fp)
